

KREDITINIŲ PVM SĄSKAITŲ FAKTŪRŲ (ISKAITANT DEBETINIUS DOKUMENTUS) IŠRAŠYMAS

Turinys

1. Kokie teisės aktai reglamentuoja kreditinių (debetinių) PVM sąskaitų faktūrų išrašymą?	2
2. Koks dokumentas yra laikomas kreditine (debetine) PVM sąskaita faktūra?.....	2
3. Kuriais atvejais išrašoma kreditinė (debetinė) PVM sąskaita faktūra?.....	2
4. Koks asmuo gali išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą?	2
5. Kuriais atvejais išrašomas debetinis dokumentas?.....	2
6. Koks asmuo gali išrašyti debetinį dokumentą?	2
7. Kokie rekvizitai nurodomi kreditinėje (debetinėje) PVM sąskaitoje faktūroje?.....	2
8. Ar kreditinėje (debetinėje) PVM sąskaitoje faktūroje gali būti įrašoma papildoma informacija?	3
9. Kaip turi būti sudaromas kreditinės (debetinės) PVM sąskaitos faktūros numeris ir serija?.....	3
10. Ar, atsižvelgiant į pasikeitusias aplinkybes, išrašytoje kreditinėje (debetinėje) PVM sąskaitoje faktūroje dedami minuso (-) arba pliuso (+) ženklai?.....	3
11. Už kokį laikotarpį gali būti išrašoma kreditinė (debetinė) PVM sąskaita faktūra?.....	3
12. Ar galima išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą už laikotarpį, patikrintą mokesčių administratoriaus?	3
13. Ar mokestinius ginčus nagrinėjančiai institucijai priėmus sprendimą dėl mokestinio ginčo, galima išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą?	3
14. Ar taikant prekybinę nuolaidą, išrašoma kreditinė PVM sąskaita faktūra?.....	4
15. Ar lizingo kompanija, nutraukusi sutartis, tačiau dar neatgavusi turto, gali išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą?	4
16. Ar lizingo kompanija, nutraukusi sutartis, gali išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą, jeigu turtas negražinamai prarastas?	4
17. Ar gali lizingo bendrovė turto gražinimui išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą, jeigu pasibaigęs Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 68 straipsnyje nustatytas senaties terminas?	4
18. Ar galima išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą, jeigu po priimto teismo sprendimo, reikia tikslinti aplinkybių pakeitimus, tačiau pasibaigęs MAĮ 68 straipsnyje nustatytas senaties terminas?	4
19. Ar per mokestinį laikotarpį išrašytų kreditinių (debetinių) PVM sąskaitų faktūrų duomenys turi būti įtraukiami į PVM deklaraciją (FR0600 formą)?	4
20. Ar iš PVM mokėtojų išsiregistravęs asmuo turi teisę išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą, jeigu jam atsiranda prievolė patikslinti jo išrašytoje „pirminėje“ PVM sąskaitoje faktūroje pasikeitusias aplinkybes?	5
21. Kokio mokestinio laikotarpio PVM deklaracijoje deklaruojami aukščiau nurodytame punkte kreditinėje PVM sąskaitoje faktūroje įrašyti duomenys?	5
22. Ar išrašyta kreditinė (debetinė) PVM sąskaita faktūra turi būti įtraukiama į Išrašomų pridėtinės vertės mokesčio sąskaitų faktūrų registrą?.....	5
23. Ar gauta kreditinė (debetinė) PVM sąskaita faktūra turi būti įtraukiama į Gaunamų pridėtinės vertės mokesčio sąskaitų faktūrų registrą?.....	5
24. Ar gaunamų / išrašomų PVM sąskaitų faktūrų registruose patikslinta prekių (paslaugų) apmokestinamoji vertė nurodoma su minuso (-), pliuso (+) ženklais?.....	5
25. Kiek metų saugoma kreditinė (debetinė) PVM sąskaita faktūra?	5
26. Kiek metų saugoma anuliuota kreditinė (debetinė) PVM sąskaita faktūra?	5

Šiame leidinyje aptariamos prievolės, susijusios su kreditinėmis pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) sąskaitomis faktūromis ir debetiniais dokumentais, pagrindinės nuostatos dėl kreditinių PVM sąskaitų faktūrų išrašymo, rekvizitų nurodymo kreditinėse PVM sąskaitose faktūrose, debetiniuose dokumentuose ir pan.

1. Kokie teisės aktai reglamentuoja kreditinių (debetinių) PVM sąskaitų faktūrų išrašymą?

1. Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (toliau - PVM įstatymas) 80 ir 83 straipsnis.

2. Mokesčiams apskaičiuoti naudojamų apskaitos dokumentų išrašymo ir pripažinimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 29 nutarimu Nr. 780 „Dėl Mokesčiams apskaičiuoti naudojamų apskaitos dokumentų išrašymo ir pripažinimo taisyklių patvirtinimo“.

2. Koks dokumentas yra laikomas kreditine (debetine) PVM sąskaita faktūra?

Bet kuris dokumentas ar pranešimas, kuris iš dalies pakeičia arba kuriame konkrečiai ir vienareikšmiai nurodoma pirminė PVM sąskaita faktūra.

3. Kuriais atvejais išrašoma kreditinė (debetinė) PVM sąskaita faktūra?

Kai po prekių tiekimo (paslaugų teikimo) įforminimo:

- keičiasi tiekiamų prekių (teikiamų paslaugų) apmokestinamoji vertė (didinama arba mažinama) ir (arba) kiekis;
- keičiasi PVM tarifas (tarifai) ir suma;
- suteikiamos įvairios nuolaidos (prekybinės, apyvartos);
- taisoma „pirminėje“ PVM sąskaitoje faktūroje išrašymo metu padaryta aritmetinė klaida, kuri vėliau (kitą mokestinį laikotarpį) pastebėta;
- avansas grąžinamas (kai pagal PVM įstatymo 14 straipsnį nuo gauto avanso atsiranda prievolė skaičiuoti PVM);
- prekės (ar jų dalis) grąžinamos ar paslaugų (ar jų dalies) atsisakoma.

4. Koks asmuo gali išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą?

Asmuo, kuris išrašė pradinį prekių tiekimą (paslaugų teikimą) įforminančią PVM sąskaitą faktūrą.

5. Kuriais atvejais išrašomas debetinis dokumentas?

Debetinis dokumentas išrašomas įforminant aplinkybių pasikeitimus, nurodytus 3 punkte.

6. Koks asmuo gali išrašyti debetinį dokumentą?

Šalių susitarimu aukščiau paminėtų aplinkybių pasikeitimus debetiniu dokumentu gali įforminti prekių (paslaugų) pirkėjas (klientas), jeigu jis yra PVM mokėtojas.

7. Kokie rekvizitai nurodomi kreditinėje (debetinėje) PVM sąskaitoje faktūroje?

Nurodomi visi PVM sąskaitai faktūrai nustatyti privalomi rekvizitai (nurodyti PVM įstatymo 80 straipsnio 1 dalyje), taip pat ir netikslinamieji rekvizitai (pvz., prekių (paslaugų) kiekių pavadinimai (pvz., tona (t), metras (m), kg ir t.t.), prekių pavadinimai arba prekių (paslaugų) pirkimo-pardavimo sutarčių numeriai ar pan. (jeigu kreditinėje (debetinėje) PVM sąskaitoje

faktūroje dėl didelio prekių (paslaugų) kiekio sudėtinga išvardyti visų koreguojamų prekių (paslaugų) pavadinimus). Kreditinėje (debetinėje) PVM sąskaitoje faktūroje taip pat turi būti nurodyta: - tikslinamos PVM sąskaitos faktūros išrašymo data, - tikslinamos PVM sąskaitos faktūros serija ir numeris (jeigu įmanoma tiksliai nustatyti, kurio apskaitos dokumento duomenys tikslinami), ar - pateikiami kiti duomenys (jeigu neįmanoma tiksliai nustatyti, kurio apskaitos dokumento duomenys tikslinami) apie tikslinamus apskaitos dokumentus (laikotarpis, kuriuo buvo pateiktos prekės ar suteiktos paslaugos, ir kt.). Šiuose dokumentuose taip pat laisva forma nurodoma, kad tai atitinkamai kreditinė arba debetinė PVM sąskaita faktūra.

8. Ar kreditinėje (debetinėje) PVM sąskaitoje faktūroje gali būti įrašoma papildoma informacija?

Kreditinėje (debetinėje) PVM sąskaitoje faktūroje nedraudžiama nurodyti ir papildomą informaciją, pvz., atkartoti tikslinamos (pirminės) PVM sąskaitos faktūros rekvizitus.

9. Kaip turi būti sudaromas kreditinės (debetinės) PVM sąskaitos faktūros numeris ir serija?

Kreditinės (debetinės) PVM sąskaitos faktūros numeris ir serija turi būti sudaromas tuo pačiu principu, kaip ir PVM sąskaitos faktūros, t. y. numeris turi būti sudaromas didėjančia seka ir paremtas viena ar daugiau serijų, kuri (kurios) PVM mokėtojų pasirinkimu gali būti sudaroma (- os) iš raidinių simbolių arba skaitmenų. Be to, privaloma užtikrinti PVM sąskaitos faktūros numerio, paremto serija (serijomis) unikalumą, t. y. skirtingose kreditinėse (debetinėse) PVM sąskaitose faktūrose negali būti nurodomas tas pats numeris (paremtas ta pačia serija).

10. Ar, atsižvelgiant į pasikeitusias aplinkybes, išrašytoje kreditinėje (debetinėje) PVM sąskaitoje faktūroje dedami minuso (-) arba pliuso (+) ženklai?

Taip. Pavyzdžiui, jeigu padidėja tiekiamos prekės kaina, dedamas pliuso (+) ženklas, jeigu sumažėja - minuso (-) ženklas.

11. Už kokį laikotarpį gali būti išrašoma kreditinė (debetinė) PVM sąskaita faktūra?

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau - MAĮ) 68 straipsnio nuostatas, mokesčių mokėtojas ar mokesčių administratorius mokesťį apskaičiuoti arba perskaičiuoti gali ne daugiau kaip už einamuosius ir trejus praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus atgal nuo tų metų, kuriais pradedama mokesťį apskaičiuoti arba perskaičiuoti, sausio 1 dienos, išskyrus kilnojamąjį ilgalaikį turtą, kuriam taikoma 5 metų ir nekilnojamąjį ilgalaikį turtą, kuriam taikomas 10 metų senaties terminas.

Atsižvelgiant į tai, kreditinės (debetinės) PVM sąskaitos faktūros gali būti išrašomos ne daugiau kaip už einamuosius ir trejus praėjusius kalendorinius metus, išskyrus kilnojamąjį turtą (pvz., automobilį) - ne daugiau kaip už einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus, ir nekilnojamąjį turtą (pvz., žemę) - už einamuosius ir dešimt praėjusių kalendorinių metų.

12. Ar galima išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą už laikotarpį, patikrintą mokesčių administratoriaus?

Taip, galima. Tarkime, mokesťinio patikrinimo metu nustatėm, kad PVM sąskaitoje faktūroje neteisingai nurodyti duomenys (pvz., PVM tarifas), PVM mokėtojas turi teisę tokių aplinkybių pasikeitimą įforminti kreditine PVM sąskaita faktūra.

13. Ar mokesťinius ginčus nagrinėjančiai institucijai priėmus sprendimą dėl mokesťinio ginčo, galima išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą?

Taip, galima.

14. Ar taikant prekybinę nuolaidą, išrašoma kreditinė PVM sąskaita faktūra?

Kai prekės (paslaugos) pirkėjui, įvykdžiusiam sutartyje numatytas sąlygas, yra taikoma prekybinė nuolaida (sumažinama pirkėjo atsiskaitymo už jam skolon parduotas prekes (paslaugas) suma), prekės tiekėjas (paslaugos teikėjas) tokiam pirkėjui išrašo kreditinę PVM sąskaitą faktūrą, kurioje be kitų PVM įstatyme nustatytų rekvizitų nurodo sumos sumažėjimą su minuso (-) ženklu (t. y, suma įrašoma su minuso (-) ženklu).

15. Ar lizingo kompanija, nutraukusi sutartis, tačiau dar neatgavusi turto, gali išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą?

Pagrindas lizingo bendrovei išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą atsiranda, kai dėl tam tikrų priežasčių yra nutraukiama lizingo sutartis. Todėl, jeigu dėl lizingo sutartyje numatytų įsipareigojimų nevykdymo, ji yra nutraukiama nepasibaigus jos galiojimui ir lizinguojamas turtas turi būti gražinamas lizingo kompanijai, tai lizingo kompanija kreditinę PVM sąskaitą faktūrą išrašo, nutraukusi lizingo sutartį, neatsižvelgiant į tai, kad turtas gražinamas ir vėliau.

16. Ar lizingo kompanija, nutraukusi sutartis, gali išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą, jeigu turtas negražinamai prarastas?

Tuo atveju, jeigu lizingo sutartis dėl tam tikrų priežasčių yra nutraukiama, o lizinguojamas turtas yra negražinamai prarastas (pvz., pavogtas) ir negalės būti sugražintas lizingo kompanijai, tai, lizingo kompanija tokio turto susigrąžinimui neturi išrašyti kreditinės PVM sąskaitos faktūros, o jeigu kreditinė PVM sąskaita faktūra buvo išrašyta, tai ji turi būti anuliuojama.

17. Ar gali lizingo bendrovė turto gražinimui išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą, jeigu pasibaigęs Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 68 straipsnyje nustatytas senaties terminas?

Taip, gali, jeigu nepasibaigus lizingo sutarties terminui, tačiau pasibaigus MAĮ 68 straipsnyje nustatytam senaties terminui, lizingo bendrovė (pvz., bankas) su klientu nutraukia sutartį (pvz., klientas nebevykdo sutartyje numatytų įsipareigojimų) ir susigrąžina lizinguojamą turtą. Tokiu atveju senaties terminas turėtų būti pradedamas skaičiuoti nuo tada, kai nutraukiama lizingo sutartis (Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimai byloje C-337/13, C-335/19, C-507/20).

18. Ar galima išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą, jeigu po priimto teismo sprendimo, reikia tikslinti aplinkybių pakeitimus, tačiau pasibaigęs MAĮ 68 straipsnyje nustatytas senaties terminas?

Taip, galima. Jeigu po teismo sprendimo atsirado priežastys ir sąlygos patikslinti sandorio PVM apmokestinamąją vertę, senaties terminas turėtų būti pradedamas skaičiuoti nuo teismo nutarties įsigaliojimo datos.

19. Ar per mokesčinį laikotarpį išrašytų kreditinių (debetinių) PVM sąskaitų faktūrų duomenys turi būti įtraukiami į PVM deklaraciją (FR0600 formą)?

Bet kokie pasikeitimai, įforminti kreditinėmis (debetinėmis) PVM sąskaitomis faktūromis privalo būti įtraukiami į prekių tiekėjo (paslaugų teikėjo), taip pat pirkėjo (kliento) PVM apskaitą, atvaizduojamą PVM deklaracijoje (PVM įstatymo 83 straipsnio 2 dalis). Mokesstinio laikotarpio PVM deklaracija (FR0600 forma) ir jos užpildymo taisyklės yra patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. VA-29 „Dėl Pridėtinės vertės mokesčio deklaracijos ir kitų su šiuo mokesčiu susijusių formų bei jų užpildymo taisyklių patvirtinimo“.

20. Ar iš PVM mokėtojų išsiregistravęs asmuo turi teisę išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą, jeigu jam atsiranda prievolė patikslinti jo išrašytoje „pirminėje“ PVM sąskaitoje faktūroje pasikeitusias aplinkybes?

Iš PVM mokėtojų išsiregistravęs asmuo, kuriam atsiranda prievolė tikslinti pasikeitusias aplinkybes, tų aplinkybių patikslinimui turi teisę išrašyti kreditinę PVM sąskaitą faktūrą.

21. Kokio mokesčio laikotarpio PVM deklaracijoje deklaruojami aukščiau nurodytame punkte kreditinėje PVM sąskaitoje faktūroje įrašyti duomenys?

Iš PVM mokėtojų išregistruotas asmuo turi patikslinti to mokesčio laikotarpio PVM deklaraciją, į kurią buvo įtraukti išrašytų patiektų prekių (suteiktų paslaugų) PVM sąskaitų faktūrų, kurios tikslinamos, pirminiai duomenys (kadangi išsiregistravusiam iš PVM mokėtojų asmeniui kreditinės PVM sąskaitos faktūros išrašymo momentu jau nebėra prievolės teikti einamojo mokesčio laikotarpio PVM deklaracijos).

22. Ar išrašyta kreditinė (debetinė) PVM sąskaita faktūra turi būti įtraukiama į Išrašomų pridėtinės vertės mokesčio sąskaitų faktūrų registrą?

Išrašyta kreditinė (debetinė) PVM sąskaita faktūra turi būti įtraukiama į Išrašomų PVM sąskaitų faktūrų registrą.

23. Ar gauta kreditinė (debetinė) PVM sąskaita faktūra turi būti įtraukiama į Gaunamų pridėtinės vertės mokesčio sąskaitų faktūrų registrą?

Gauta kreditinė (debetinė) PVM sąskaita faktūra turi būti įtraukiama į Gaunamų PVM sąskaitų faktūrų registrą.

24. Ar gaunamų / išrašomų PVM sąskaitų faktūrų registruose patikslinta prekių (paslaugų) apmokestinamoji vertė nurodoma su minuso (-), pliuso (+) ženklais?

Tuo atveju, kai išrašomos kreditinės (debetinės) PVM sąskaitos faktūros dėl prekių (paslaugoms) suteiktų nuolaidų (prekybinės nuolaidos) ar kitais atvejais, tai tiek išrašomų, tiek gaunamų PVM sąskaitų faktūrų registre iš kreditinės (debetinės) PVM sąskaitos faktūros turi būti įrašyta patikslinta prekės (prekių) (paslaugos (paslaugų)) apmokestinamosios vertės suma (su minuso ženklu - kai apmokestinamoji vertė mažinama, arba teigiama suma - kai apmokestinamoji vertė didinama) ir patikslinta PVM suma (su minuso ženklu - kai PVM suma mažinama, teigiama suma - kai PVM suma didinama). Jeigu kreditinė (debetinė) PVM sąskaita faktūra yra išrašoma dėl prekių grąžinimo, tai minėtuose registruose iš kreditinės (debetinės) PVM sąskaitos faktūros įrašoma grąžintos prekės (grąžintų prekių) apmokestinamoji vertė ir PVM suma (su minuso ženklais).

25. Kiek metų saugoma kreditinė (debetinė) PVM sąskaita faktūra?

10 metų nuo jos išrašymo dienos.

26. Kiek metų saugoma anuluota kreditinė (debetinė) PVM sąskaita faktūra?

Taip pat 10 metų nuo jos išrašymo dienos.
